

«Нижегородский адвокат». – 2011. – №9. С. 26. – Режим доступа: <http://apno.ru/magazine/2011/9.pdf>)

На нашу думку цікавими є існуючі у минулому правила щодо адвокатського гонорару, наприклад, адвокатам заборонялося торгуватися стосовно розміру гонорару, звичай забороняли адвокатам домагатися в судовому порядку належного їм гонорару від клієнта, встановлювалися лише максимальні ставки гонорару. (Гловацький І. Ю. Адвокатура зарубіжних країн (Англія. Німеччина. Франція) / Навчально-практичний посібник. – К.: Атіка, 2007. – С.508.)

Також варто звернути увагу на положення Загального кодексу правил для адвокатів країн європейського співтовариства від 01.10.1988р. Положення цього кодексу закріплюють, що розмір гонорару адвоката має визначатися у розумних межах і бути співвіднесений з характером послуг адвоката та бути заздалегідь відомий клієнту в повному обсязі. Незалежно від існування будь-якої угоди між клієнтом і адвокатом, розмір гонорару регулюється згідно з статутом об'єднання адвокатів, членом якого є адвокат. У випадку одночасного членства адвоката в кількох об'єднаннях, застосовується той статут, зміст якого найбільше відповідає змісту договору. (Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства [Електронний ресурс] // ЄЕС, Кодекс, Міжнародний документ від 01.10.1988р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_343)

На нашу думку, безумовною перевагою є урахування фінансової спроможності клієнта

Згідно вищевикладеного вважаємо за можливе запропонувати наступні зміни до законодавства:

- деталізувати перелік обставин у законі, що впливають на розмір гонорару (наприклад, необхідність застосування міжнародного законодавства);
- встановити у певних випадках можливість суду перевіряти обґрунтованість розміру гонорару.

Vavryshchuk Y.O.

*fifth-year student of the Faculty of Civil and Economic Justice
National University «Odessa Academy of Law»*

ATTORNEY-CLIENT PRIVILEGE: AN INTERNATIONAL PERSPECTIVE

One of the key elements of the relationship between an attorney and the client is that any information which passes between the two remains confidential. This concept is also called attorney-client privilege. However, recent developments have challenged the scope and the use of privilege, not only in Ukraine but also worldwide. Hence, the research of foreign practice of attorney-client privilege as well as its legal nature in Ukraine is vital for the understanding and defining the ways of protection and effective application of the privilege in the country.

The attorney-client privilege is the oldest confidential privilege known to the common law. In the United States, this concept applies to communications made in confidence between attorney and client when the communications concern legal advice (Christopher Scott D'Angelo & Robert P. Blood "The Scope and Use of the Attorney-Client Privilege in the U.S. and Its Applicability to Communications at Home and Abroad": 73 Def. Counsel J. 343, 2006). Persons covered under the privilege include the client, the client's lawyer and agents of the lawyer for purposes of representation. The case *United States v. United Shoe Machinery Corp* established the obligatory elements of attorney-client privilege:

- Person who asserts privilege must be an actual client or must have attempted to become a client of the attorney at the time information was disclosed
- Person to whom the communication was made must be a certified attorney
- Communication must occur solely between the client and attorney
- Communication must be made for the purpose of securing legal opinion
- Considering that the client holds the privilege, only he or she possesses the ultimate right to waive it (*United States v. United Shoe Machinery Corp*. 391 U.S. 244. US Supreme Court, 1968).

In the US, the attorney-client privilege protects a wide range of situations including communication between corporation and its attorney, so called in-house lawyer. This has been

confirmed in *Upjohn Co. v. United States*, where US Supreme Court held that communication between company's employees and the company's attorney is protected under attorney-client privilege (*Upjohn Co. v. United States*. 449 U.S. 383. US Supreme Court, 1981).

Taking into account international practice, many jurisdictions imply the narrower scope of attorney-client privilege. For instance, the European Union does not recognize privilege for a client's communications with in-house lawyer which was established in *Akzo Nobel Chemicals Ltd and Akros Chemicals Ltd v. European Commission*. The European Court of Justice held that for the attorney-client privilege regarding corporate issues, there must be an independent lawyer who is not an employee of the company and who is admitted to practice in an EU member state. Despite that, such countries as Ireland and the Netherlands apply a privilege for communications with in-house counsel.

In Switzerland traditionally there is no privilege for in-house counsel as well, though the information confided with the company's lawyer may be safeguarded by the principle of business secrecy (Legal Profession Privilege, 4th Edition, 2016 Switzerland).

In Ukrainian legislation the concept "attorney's secrecy" is used for any information about the client that becomes known to the attorney, attorney's assistant or intern during his/her legal practice (Law of Ukraine on Advocacy and Legal Practice, Art. 22, 05.07.2012). In the legal doctrine there are different opinions on a waiver of attorney-client privilege. A. Pysarenko insists that the privilege can be waived if it is necessary for the effective legal protection of a client's interests (Писаренко А. Разглашение адвокатской тайны: Юридическая практика №36, 2004). A.V. Holovan stresses the attention on the Rules of Lawyer's Ethics that provide obligatory consent of the client for disclosure of information (Головань І.В. Захист професійної юридичної таємниці згідно законодавства України та Швейцарії: Адвокат №1, 2005). M.Yu. Barshchevskiy states that disclosure of attorney's secrecy is legal if it is aimed at prevention of crime (Барщевский, М. Б. Адвокатская этика. Самара: 1999). However, the waiver of attorney client privilege can be carried out only by the written statement of the client (Law of Ukraine on Advocacy and Legal Practice, Art. 22, 05.07.2012). Moreover, according to the Rules of Lawyer's Ethics, disclosure of communication between client and lawyer is forbidden on any ground including illegal attempts of investigatory institutions to acquire the information. The similar practice is exercised in France, where law establishes that the lawyer cannot be refrained from the obligation of attorney-client privilege by the client or governmental institutions ("Lawyers in France and Attorney-client Privilege" French Business Law. Web: french-business-law.com). Nevertheless, it is necessary to mention that the attorney in Ukraine is not liable for the provision of information on financial operations by a natural or legal person to the central executive organ in the sphere of prevention of money laundering, terrorism and dissemination of weapon of mass destruction (Law of Ukraine on Advocacy and Legal Practice, Art. 22, 05.07.2012).

To sum up, the information received during representation of a client by a lawyer affirmed by a contact on provision of legal advice constitutes an attorney-client privilege in Ukraine and its disclosure is forbidden on any grounds, except the circumstances when such disclosure is done according to the Law of Ukraine on Prevention of Money Laundering, Funding the Terrorism and Dissemination of Weapon of Mass Destruction.

Вознюк І.А.

*студент 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТУРА В ЄС: ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ

Україна тримає стратегічний курс на євроінтеграцію. Поступово це торкається всіх сфер життя. Особливе місце в будь-якій державі займають правозахисні інститути, серед яких чільне місце посідає адвокатура. Національні стандарти діяльності адвокатури мають відповідати міжнародним та загальноєвропейським вимогам, що зумовлює актуальність розгляду засад діяльності адвокатури в Європейському Союзі.

Правове регулювання діяльності адвокатів в Україні, інших державах та на рівні ЄС, зокрема, досліджували такі вчені, як Н. Бонналь, Л. Брусінін, Є. Васьковський, І. Словацький, М. Ларін, О. Святоцький та інші. Проте дослідженню регулювання діяльності адвокатів в рамках Європейського Союзу в працях вчених приділяється дуже мало уваги.